

Riksförbundet Noaks Ark

Verksamhetsberättelse 2017

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Om Riksförbundet Noaks Ark

4

Ordförande har ordet

5

Ökad kunskap och
medvetenhet om hiv

6

Hivtestning utan krångel

8

Sommar i en grön minibuss

9

Mediekommunikation och webb

10

Hivrapporten

11

Samordning, utveckling
och kvalitetssäkring

12

Guldarken

13

Samverkan och nätverkande

14

Noaks Ark-föreningar

15

Årsredovisning

19

RIKSFÖRBUNDET NOAKS ARK

Riksförbundet Noaks Ark samlar ett nätverk av i Sverige regionalt verksamma Noaks Ark-föreningar som bedriver psykosocial stödverksamhet för människor som lever med hiv och deras närstående och primärpreventiva insatser med stark betoning på epidemiologiskt relevanta preventionsgrupper. Tillsammans når föreningarna en stor andel av dem som lever med hiv i Sverige och deras närstående.

Riksförbundets primära uppgifter ligger på det nationella planet och utgörs av telefonrådgivning, bevakning av forskning, riktäckande kommunikations- och utbildningsinsatser, mediekommunikation och påverkansarbete samt driften av den gemensamma webben noaksark.org. Vidare ansvarar riksförbundet för kvalitetssäkring, metodutveckling och organisationsstöd inom områdena hivprevention och psykosocialt stödarbete och utgör ett viktigt stöd för Noaks Ark-föreningarna i landet, vilka arbetar under varierande ekonomiska förutsättningar.

Som expertorganisation arbetar Noaks Ark utifrån ett helhetsperspektiv på hiv. Med utgångspunkt i den epidemiologiska situationen, med en tydlig resultatriktning, kompetenta, och erfarna medarbetare och volontärer samt ett aktivt nätverksbyggande bidrar Noaks Ark till en trovärdig, djupgående och

bred kunskap om hiv. Genom kommunikationsinsatser och professionellt utformade preventiva och stödjande insatser bidrar vi tillsammans med Noaks Ark-föreningarna aktivt till förebyggandet av hiv, till ökat välbefinnande hos den som har hiv eller är närstående och till att öka medvetenheten om hiv i samhället.

Mål och vision

Riksförbundet Noaks Arks övergripande mål är att verka för en minskad spridning av hiv och dess konsekvenser för enskilda och för samhället i stort samt att verka för ett ökat välbefinnande hos personer som lever med hiv och deras närstående. Genom informationsinsatser och opinionsbildning bidrar vi till ökad medvetenhet om hiv och motverkar det stigma som fortfarande finns kring sjukdomen.

I vår vision har människor goda kunskaper om hiv och spridningen har minskat. Det upplevs inte längre som skamligt att ha hiv. Livskvaliteten för dem som lever med hiv har förbättrats och man bemöts med respekt och utan att bli särbehandlad i samhället och i kontakten med myndigheter, hälso- och sjukvården och andra yrkesverksamma.

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Riksförbundet Noaks Ark kan lägga ytterligare ett innehållsrikt och utvecklande år bakom sig, vilket framgår av verksamhetsberättelsen. Jag vill rikta ett stort och innerligt tack till alla anställda, volontärer och förtroendevalda för era värdefulla insatser under 2017. Era insatser har gjort skillnad. Både när det gäller att sprida kunskap och därmed öka medvetenheten, och genom att erbjuda stöd och kunskaper till personer som lever med hiv och deras närstående. Men vi kan inte slå oss till ro. Vi måste med gemensamma krafter möta utmaningar, fördjupa och vidareutveckla hivarbetet och samarbetet inom riksförbundet.

En av många utmaningar är att bland beslutsfattare, hälso- och sjukvårdspersonal och allmänhet medvetandegöra vilka konsekvenser stigmatisering av personer som lever med hiv kan få för individen. Stigmatisering har en negativ inverkan på psykiskt välbefinnande, som i sin tur kan försämra följsamheten till hivbehandling, men också sexuellt välmående. I vårt psykosociala stödarbete med personer som lever med hiv bör vi givetvis uppmärksamma psykiskt och sexuellt icke-välbefinnande men också förmedla kunskap om vad som kan orsaka icke-välbefinnande. Likaså att vi vid behov kan hjälpa till att hänvisa personen till rätt instans för bedömning och ställningstagande till eventuell psykologisk/psykiatrisk/sexologisk behandling.

Den ultimata målsättningen med vårt hivarbete för personer som lever med hiv bör vara att alla personer som lever med hiv ska uppnå god livskvalitet.

Jag vill avsluta med ett citat av Nelson Mandela, som citerades av flera talare vid AIDS Impact-konferensen i Kapstaden 2017, som jag ser som ett budskap till oss alla inom Riksförbundet Noaks Ark:

”The hills we have to climb are much more challenging than the ones we have climbed before”

LENA NILSSON SCHÖNNESSON
FÖRBUNDSORDFÖRANDE

1. Ökad kunskap och medvetenhet om hiv

Okunskap om hiv spår på stigmatiseringen, sprider fördomar och gör att många fortfarande har en överdriven rädsla för hiv. Utbildning och information om hiv till olika målgrupper är därför en viktig del av vår verksamhet. Så är även att synas ute i olika sammanhang och på så sätt ge uppmärksamhet åt frågan.

Noaks Ark Direkt

Noaks Ark Direkt är en telefonrådgivning för de som har frågor om hiv eller andra sexuellt överförbara infektioner. Den som ringer kan vara orolig för hiv, lever med hiv, har en anhörig med hiv, söker information för mötet med hivpositiva i arbetet eller t.ex ska skriva om ämnet. Samtalet kan vara anonymt och den som ringer får information, råd och stöd av personal med lång erfarenhet av hivproblematik och telefonrådgivning.

Under 2017 tog Noaks Ark Direkt emot 1 067 samtal, bokade 521 hivtestningar och besvarade 86 e-postförfrågningar. Samverkan med testmottagningen på Noaks Ark Stockholm gjorde det möjligt att boka tid för hivtestning i samband med samtalet eller hänvisa till drop-in-tider. Beroende på var personer bor hänvisades till närmsta Noaks Ark-förenings testmottagning runt om i Sverige eller till andra mottagningar för hivtestning.

Tryckt material & profilmaterial

Riksförbundet tar fram olika material som kan användas av alla Noaks Ark-föreningar. Vid behov hjälper vi även föreningar med materialproduktion. Vid slutet av 2016 hade flera nya profilprodukter och tryckt material tagits fram, vilka distribuerades under hela 2017, bland annat distribuerades det 40 000 kondomer och 7 000 foldrar och broschyrer om hiv på 14 språk delades ut.

Insamling

Med anledning av beslutet om halvering av det statliga hiv-anslaget under 2017 initierade riksförbundet ett arbete med insamlingsverksamhet. Riksförbundet ansökte om och beviljades ett 90-konto och infrastruktur för kommande insamlingsaktiviteter byggdes upp under andra halvåret. Då insamlingsverksamhet alltid handlar om att kommunicera vilka behov som hiv ställer samhället inför ser vi insamlingsverksamhet som ett resurseffektivt sätt att bidra till ökat hivmedvetenhet hos allmänheten.

Internationella aidsdagen

Noaks Ark-rörelsen uppmärksammade internationella aidsdagen den 1 december för 29:e året i rad med föredrag, öppet hus på flera lokalföreningar, minnesstunder, fackeltåg, musik och extra påverkansarbete i media.

I samband med internationella aidsdagen visades filmen "120 slag i minuten" i samarbete med lokalföreningarna Småland & Halland, Norra Norrland, Stockholm och även Göteborg som står under återbildning. På flera platser förekom paneldiskussioner i anslutning till filmen, som handlar om Act Up-rörelsen i Paris på tidigt 90-tal.

Personal från Riksförbundet Noaks Ark fanns på plats i Norra Norrland, Göteborg och Stockholm.

120 slag i minuten visades i samarbete med lokalföreningarna Småland & Halland, Norra Norrland, Stockholm och Göteborg.

Föreläsningar, utbildningar och konferenser

Riksförbundet anordnade under året 30 föreläsningar, kurser och utbildningar för sammanlagt 1 600 deltagare. Regionövergripande föreläsningar har under året hållits i en rad sammanhang både för allmänhet samt yrkesverksamma, forskare och studenter. Personal från riksförbundet har även föreläst på kurser vid Kriminalvårdens utbildningsenhet i Stockholm med syftet att minska rädslan för hiv bland personal och bidra till en säkrare arbetsmiljö i anstalter över landet. Åtskilliga föreläsningar riktade till personal inom hälso- och sjukvården, missbruksvården, socialtjänsten, äldreomsorgen och den humanitära sektorn har också genomförts.

Karolinska institutet gav i samarbete med Riksförbundet Noaks Ark högskolekursen "Hiv - med individen i fokus ur ett globalt perspektiv". Kursen ges även 2018 och målet är att ge uppdaterad kunskap och bidra till ett informerat förhållningssätt till hiv. Kursen analyserar både individens och samhällets roll i hivprevention och behandling och tar även upp senaste nytt från hivforskningen. Föreläsningar och seminarier har hållits i Noaks Ark Stockholms och Riksförbundet Noaks Arks gemensamma lokaler i Stockholm.

Under året genomfördes en uppföljning av Noaks Ark Syds familjeprojekt Våga vara. Uppföljningsprojektet, som finansierades av Socialstyrelsen genomfördes på riksförbundets uppdrag av medlemsföreningen i Skåne och Blekinge i avsikt att sprida de erfarenheter som samlats av arbete med familjer med hivproblematik. En del av kunskapen kommer att fortsätta att förmedlas efter avslutad projekttid via sociala medier i form av inspelade föreläsningar i ämnet.

Politikerveckan i Järva

Under politikerveckan i Järva fanns Riksförbundet Noaks Ark på plats med kampanjbil, informatörer och informationsmaterial, vilka ställts till riksförbundets förfogande av medlemsföreningen i Stockholm.

Anna Mia Ekström vid kursen "Hiv - med individen i fokus ur ett globalt perspektiv".

Bilder från Politikerveckan i Järva 2017.

2. Hivstestning utan krångel

I Sverige har personer med hiv tillgång till bra behandling, men alldeles för många får diagnosen sent. Obehandlad hiv sprids och i dag vet vi att sent påbörjad behandling inte kan reparera immunförsvaret fullt ut, vilket ökar förekomsten av senare hälsokomplikationer.

Vi ser en utmaning i att verka för en ökad testningsfrekvens, särskilt inom grupper med hög exponering för hiv. Vi vill även verka för att vården blir bättre på att hitta hivinfektioner i ett tidigare skede av sjukdomsförloppet och att människor erbjuds fler alternativ till dagens utförare av hivstestning.

Krångelfri hivstestning på Noaks Ark

Under 2017 har hivstestning med snabbsvar erbjudits av Noaks Ark-föreningar i Stockholm, Växjö, Malmö, Norrköping samt Linköping. Riksförbundet kommer fortsatt verka för att hivstestning med snabbsvar kan erbjudas av fler Noaks Ark-föreningar och att frågan om tillgänglighet till hivstestning lyfts i olika sammanhang.

Vi vill öka antalet tidiga diagnoser, och då är ökad tillgång till enkel hivstestning med snabbsvar en avgörande faktor. Vi har en enkel och för oss självklar inställning - den som vill ska få testa sig utan krångel.

Kvalitetssäkring av testverksamheterna

I takt med att allt fler Noaks Ark-föreningar öppnat egna testmottagningar har riksförbundet haft en viktig funktion i att verka för en likvärdig hög kvalitet i testverksamheterna och för erfarenhets- och kunskapsutbyte mellan föreningarnas testmottagningar. Gemensamma rutiner för kvalitetssäkring av själva testningsförfarandet har tagits fram och en kvalitetssäkring av de rådgivningsamtal som utförs i samband med hivstestning står högst på agendan inför verksamhetsåret 2018.

Sommar i en grön minibuss

Riksförbundet Noaks Ark har under ett flertal år genomfört i samarbete med de regionala Noaks Ark-föreningarna och med ekonomiskt stöd från Folkhälsomyndigheten en landsomfattande informationskampanj. Avsikten har varit att nå för hivpreventionen relevanta målgrupper som annars är svåra att nå, främst migranter från länder med hög förekomst av hiv. Kampanjens mål har varit att bidra till hivprevention, ökad hivtestning och därmed tidigare diagnostisering och behandling av hivinfektioner, minskat socialt stigma samt ökad medvetenhet och öppenhet om hivinfektion.

I och med halveringen av det statliga hivanslaget kunde sommarkampanjen inte genomföras under 2017 i samma utsträckning som tidigare. Flera av medlemsföreningarna har dock införlivat liknande informationsaktiviteter inom sin egen budget och riksförbundet kunde även hjälpa de regionala föreningarna i Norra Norrland och Västra Götaland med kampanjaktiviteter.

Utöver att samtala med människor delades kondomer och informationsmaterial ut till besökare. Sedan tidigare finns en etablerad kontakt med primärvårdens testenheter på respektive ort dit det är möjligt att hänvisa personer som vill testa sig. Flyers med kontaktuppgifter till testmottagningar i respektive landsting fanns tillgängliga för besökare. I de fall Noaks Ark-föreningar kunnat erbjuda hivtestning på eller i närheten av besökta orter har personer kunnat hänvisas dit.

Medial uppmärksamhet

Kampanjen marknadsfördes av Riksförbundet Noaks Ark och Noaks Ark-föreningar genom annonsering, pressmeddelanden

till regional och lokal media för varje ort som besöktes samt i sociala medier. Kampanjen uppmärksammades i artiklar och radioreportage.

– Vi vill nå nyanlända i ett så tidigt skede som möjligt. I Sverige fungerar det helt annorlunda än vad det gör i många hemländer. Vi har fri testning för hiv, behandling och ofta tillgång till kostnadsfria kondomer, vilket de flesta inte är medvetna om, säger Jeanne Masimango som är samordnare för kampanjen.

Sommartid har blivit synonymt med att Noaks Ark befinner sig ute på vägarna i Sverige med sin gröna minibuss för att informera om hiv och hivtestning. Föreningarna försöker lägga kampanjen på ställen där det är störst chans att möta målgruppen.

– En utmaning är att få ut informationen till nyanlända, därför är den uppsökande verksamheten extra viktig, avslutar Jeanne Masimango.

18 maj SKÄRHOLMEN
22 maj GÖTEBORG, BACKAPLAN
23 maj GÖTEBORG, ANGERED TORG
26 maj SKARPNÄCK
29 maj ÄLVSBYN
30 maj BODEN
31 maj LULEÅ
1 juni SKELLEFTÉÅ
5 juni KUNGSTRÄDGÅRDEN
7 juni ALBY
8 juni SKÄRHOLMEN
9 juni RÅGSVED

3. Mediekommunikation och webb

Service för journalister

Riksförbundet Noaks Ark är en viktig källa för information och kontakter för media. Under året har ett nyhetsrum byggts upp på Mynewsdesk, som flitigt används av journalister men också av andra följare.

Under året anställdes en kommunikatör. Kommunikatören har god kunskap om vad journalister "behöver" för att komma vidare med ett reportage, inslag eller nyhet och hiv. Kommunikatören har vid ett flertal tillfällen försett media med intervju-personer och information och även deltagit själv, i bland annat populära "Karlavagnen" i P4.

Inför internationella aidsdagen vände sig ett tiotal medier till riksförbundet för hjälp med såväl fakta som intervju-personer.

Synlighet i medier

Noaks Ark publicerades 44 gånger i tidningar, digitala medier, radio samt teve. De flesta var artiklar om verksamheter alternativt där någon från riksförbundet eller lokalföreningarna citerades. Förutom Karlavagnen (ovan) deltog Noaks Ark med expertis och fakta i radioprogrammet Kropp & Själv om PrEP, Nyhetsmorgon (TV4) och Morgonstudion (Svt) inför och under internationella aidsdagen. Tre debattartiklar har producerats under året, om HPV-vaccinering för män, om att kunskapsnivån behöver höjas och om de halverade anslagens konsekvenser.

Omvärldsbevakning

Vi har också utökat omvärldsbevakningen genom tjänsten Meltwater som snabbt kan skanna av vad som skrivs om hiv och Noaks Ark såväl inom traditionell media som inom sociala medier, både nationellt och internationellt. Omvärldsbevakningen publiceras på riksförbundets hemsida. Det är oerhört viktigt, såväl för personal, volontärer och gäster, men också för andra som söker oss för att ha koll på hiv, att veta vad som skrivs om hiv. För riksförbundet innebär bevakningen att dels få en uppfattning av kunskapsläget, dels kunna försöka underlätta arbetet för journalister att använda ord och begrepp som inte förstärker stigmatiseringen och spär på fördomar om hiv.

Pressmeddelanden

Riksförbundet har under året skickat ut fem pressmeddelanden, de har behandlat hivkampanjen under politikerveckan i Järva, sommarkampanjen i Göteborg, sommarkampanjen i Stockholm, Hivrapporten "Nya utmaningar kräver handling", utgiven av riksförbundet samt utdelningen av Guldarken till Janina Ludawska.

Hemsida

En ny hemsida har lanserats under året. Med en ny teknisk lösning har samtliga lokalföreningar tilldelats egna sidor. Med egen inloggning, samtliga med koppling till Riksförbundets sida. All information om hiv kvalitetssäkras och finns att tillgå enbart på riksförbundets hemsida. Lokalföreningarna publicerar information om egna aktiviteter, eventuell egen mottagning för hivtest, öppettider etc. Alla lokalföreningar har tillgång till riksförbundets kommunikatör som hjälper dem utveckla sina localsidor. Antalet

besökare till Noaks Arks hemsida ökade drastiskt i och med den nya lanseringen i september 2017, och har vid årets slut drygt 5000 unika besökare per månad. På hemsidan finns information riktad till såväl den som lever med hiv, som allmänhet, vårdpersonal och media. Efter idogt arbete med sökoptimering är det oerhört enkelt att hitta adekvat information om hiv och Noaks Ark genom google och andra sökmotorer.

Antalet publiceringar på hemsidans blogg har ökat markant. Där finns idag artiklar om allt, bland annat personer som lever med hiv, dagsrapporter från konferenser, krönikor om att vara närstående, historien om hiv och senaste forskning kring hivkluster. Under året publicerades 26 blogginlägg, då den nya hemsidan lanserades blev frekvensen minst 11 inlägg i veckan. Blogginläggen är numera mycket enkla att dela på sociala medier, vi ser också att detta sker i allt större utsträckning. Vår webb fyller i digitaliseringens tider en allt viktigare roll för att förebygga spridningen av hiv och öka kunskapsnivån för att lindra stigmatiseringen.

Sociala medier

Riksförbundet har en organisationssida på Facebook, vilket är ett kostnadseffektivt sätt att få ut information. Antalet som följer vår Facebooksida är vid årets slut 789 personer. Vi ser en tydlig tendens att inläggen allt oftare delas med andra. Under året har 143 inlägg gjorts.

Flertalet av Noaks Ark-föreningarna har egna organisationssidor med fokus på den lokala föreningen aktiviteter. Ett Twitterkonto finns och används i de sammanhang då vi snabbt behöver kommentera något. Under året har det skett då vi släppte den egna rapporten "Hiv – nya utmaningar". Ett Instagramkonto är registrerat och bilder börjar läggas upp. En strategi för användning av kontot är under arbete.

Den nya hemsidan, riksförbundets startsida & en lokalförenings.

HIVRAPPORTEN

Nya utmaningar kräver handling

I september 2017 lanserade riksförbundet en rapport om hiv för att belysa de nya utmaningar hivarbetet står inför under följande rubriker:

- Åldrande och följsjukdomar,
- sena testare,
- bemötande i hälso- och sjukvården,
- stigma och livskvalitet,
- förebyggande behandling mot hiv (PrEP),
- attitydundersökningar,
- psykosocialt stöd.

I rapporten medverkar bland annat Anders Sönnerborg, professor på Karolinska Institutet, Lena Nilsson Schönnesson, förbundsordförande i Riksförbundet Noaks Ark, Åsa Norberg, verksamhetsansvarig i Noaks Ark Norra Norrland, Elli Mokus, verksamhetsansvarig i Noaks Arks Småland & Halland.

Personer som lever med hiv intervjuas och berättar ur olika perspektiv. Om att testa sig och få besked att man är positiv: "En skräckupplevelse som aldrig släpper taget." Om att leva med hiv idag och våga se framåt: "Hiv är också 43-åriga tanter som pluggar till socionom."

Ett mycket välbesökt lunchseminarium anordnades där medverkande i rapporten höll korta föreläsningar. Utöver dessa medverkade också Inger Östberg som berättade om den oro hon och andra personer med hiv idag kan känna i kontakten med åldringsvården.

Rapporten fick ekonomiskt stöd av läkemedelsbolaget Gilead och har skickats ut till nyckelpersoner som arbetar med hiv, politiker, kursdeltagare, volontärer och gäster. Den går även att ladda ner på Riksförbundet Noaks Arks hemsida.

Riksförbundet Noaks Arks förbundsordförande Lena Nilsson Schönnesson vid lunchseminariet.

4. Samordning, utveckling och kvalitetssäkring

Riksförbundets och Noaks Ark-föreningars verksamheter ska utgå från en epidemiologisk analys och utföras av medarbetare med kunskap och erfarenhet. Fakta som presenteras i informations- och utbildningsverksamhet ska vara baserade på de senaste vetenskapliga rönen och metoder som tillämpas i den terapeutiska verksamheten ska vara evidensbaserade i avseendet att de är visat effektiva för ändamålet.

Riksförbundet ska verka för att kvalitetssäkra Noaks Ark-föreningarnas verksamhet och vid behov ge det stöd som behövs. Vi ska även verka för ett utökat utbyte av kunskap och erfarenheter mellan Noaks Ark-föreningarna.

Träffar för personal inom verksamheterna

Riksförbundet har verkat för ett utökat utbyte av kunskap och erfarenhet mellan föreningarna. Förutom en årlig stämma och förbundsstyrelsens regelbundna sammanträden, har förbundsordföranden besökt regionala föreningar och regelbundna kollegiala träffar med Noaks Ark-föreningars funktionärer har anordnats.

Kvalitetsäkring

Det är av största vikt att den som testar sig på Noaks Ark får ett professionellt bemötande och att såväl anställda som volontära medarbetare har rätt kunskap. Under året har vi fortsatt att utveckla kvalitetsäkringssystem för hivtestning, stödverksamhet samt information och utbildning för olika nivåer i organisationen.

Resurs för fakta och kunskap

Telefonrådgivarna på Noaks Ark Direkt och riksförbundets vetenskapliga redaktör har stått till Noaks Ark-föreningarnas förfogande i faktafrågor.

Kommunikation

En uppgift för riksförbundet är att bistå och stötta de lokala Noaks Ark-föreningarna i kommunikationsarbetet. Riksförbundet har tidigare tagit fram en grafisk profil att användas av riksförbundet och föreningarna. Vid behov har föreningarna fått hjälp med olika tryckta, digitala material och rofilprodukter.

Material

För repetitiva trycksaker använder riksförbundet en webbaserad lösning. I dagsläget är det möjligt att beställa material såsom visitkort och konferensblock som används i verksamheten i riksförbundet och Noaks Ark-föreningarna.

Övrigt stöd till Noaks Ark-föreningar

Riksförbundet har under året bidragit med föreläsarkompetens och hållit i utbildningar och seminarier ute hos Noaks Ark-föreningar. På begäran har representanter från riksförbundet deltagit i regionala styrelsers sammanträden och årsmöten samt även stöttat förtroendemannaorganisationen i arbetet med valberedningar och styrelser.

Omvärldsbevakning

Riksförbundet har under året följt internationell och nationell hivrelaterad forskning och genom nyhetsbrev, utbildning, filminspelningar och inslag i sociala medier bidragit till att nya rön fått spridning. De senaste åren har vi i tilltagande omfattning sett vår roll vara att i synnerhet bevakna och sprida psykosocialt inriktad hivforskning, ett ämne som ligger organisationen särskilt varmt om hjärtat.

AIDS Impact 2017

Under året bevakades den internationellt välrenommerade AIDS Impact-konferensen i Kapstaden av riksförbundet och representanter från medlemsföreningarna i Stockholm och Småland & Halland. Konferensen är särskilt inriktad på psykosociala och samhällsvetenskapliga aspekter av hivproblematiken. En konferensrapport har sammanställts för spridning inom och utanför Noaks Ark.

Guldarken

Riksförbundet Noaks Arks utmärkelse Guldarken delas årligen ut för förtjänstfulla insatser som bidragit till en begränsning av hiv och dess konsekvenser. I samband med internationella aidsdagen 1 december delades priset ut till hivaktivisten Janina Ludawska, 96 år, från Tensta.

Janina Ludawska tillhör Sveriges tidigast engagerade volontärer inom hivprevention och psykosocialt stöd riktat till personer som lever med hiv. Janina blev aktiv inom Noaks Ark-rörelsen i mitten av 80-talet och är trots sin höga ålder fortfarande aktiv inom Noaks Ark i Stockholm. Hennes pionjärinsatser inkluderar ett stort antal resor till Östeuropa med insamlade hivmediciner.

I flera länder, även i Europa, rådde i många år brist på hivläkemedel. I stället för att kasta bort överbliven medicin i Sverige samlade Janina in dem, förde noggranna anteckningar om preparaten och deras utgångsdatum och delade ut dem till kliniker som tacksamt tog emot medicinerna.

Många gånger var Janina också en rollmodell för sjukvårdspersonal som hade bristfälliga kunskaper om hiv och som ofta var rädd för patienterna.

Janina Ludawska föddes i Warszawa i Polen 23 december 1921. I samband med ett besök i Sverige nåddes hon av informationen om att Nazityskland hade anfallit hennes hemland. Andra världskriget hade brutit ut. Janina fick stanna i Sverige under kriget, men hennes familj dödades i jedeförföljelserna, föräldrarna troligen i förintelselägret Treblinka.

Janina Ludawska tog emot Guldarken av Noaks Ark Stockholms ordförande, tidigare sjukvårdslandstingsrådet Birgitta Rydberg i samband med internationella aidsdagen.

– Det är fina ord ni säger om mig, men den här utmärkelsen har också en annan sida. Jag förlorade min son i aids 1986. Han var mitt allt, min stora kärlek. Jag kom till Noaks Ark i en mycket svår tid i mitt liv. Jag kan helt klart säga, att vore det inte för Noaks Ark, skulle jag inte ha överlevt, sade Janina Ludawska när hon tog emot utmärkelsen och en lång varm applåd.

Noaks Ark Stockholms ordförande Birgitta Rydberg överlämnar Guldarken till Janina Ludawska.

5. Samverkan och nätverkande

Samverkansgruppen för hiv- och STI- prevention vid Folkhälsomyndigheten

Riksförbundet har representerat Noaks Ark-föreningar i Samverkansgruppen för hiv- och STI-prevention vid Folkhälsomyndigheten och där verkat för utvecklingen av hivprevention och psykosocial stödverksamhet i hela landet för personer som lever med hiv och deras närstående.

Folkhälsomyndighetens organisationsforum

Riksförbundet Noaks Ark har deltagit vid möten i Folkhälsomyndighetens organisationsforum, ett råd för samverkan mellan ideella organisationer och Folkhälsomyndigheten.

Kids Ark Foundation

Kids Ark är verksamma i det hårt hivdrabbade norra Thailand och arbetar för att förbättra situationen för barn som påverkats av hiv. Kids Ark bedriver daghemsverksamhet, fritidsverksamhet efter skoldagen, fadderverksamhet samt ger direkt stöd till barn. Riksförbundet Noaks Ark har skött den ekonomiska förvaltningen av organisationens insamlingsverksamhet och på andra sätt samarbetat med organisationen.

ICASO

Politiskt inriktade patientorganisationer för personer som lever med hiv samlas internationellt inom ramen för Global Network of People Living with HIV (PNP+). Serviceproducerande humanitära hivorganisationer lika Noaks Ark har sin motsvarighet i International Coalition of AIDS Service Organisations (ICASO). Riksförbundet har under 2015 arbetat i ICASO genom dess europeiska gren, AIDS Action Europe.

Ökat samarbete med andra organisationer

Förutom samverkan med ett stort antal migrantorganisationer har riksförbundet under året vinnlagt sig om att utveckla samarbetet och diakogen med andra organisationer som arbetar med hivfrågor i Sverige. Arbetet som har letts av förbundsordföranden har inneburit regelbundna möten med ett flertal organisationer.

6. Noaks Ark-föreningar

Noaks Ark Norra Norrland

Föreningen har Norrbottens och Västerbottens län som geografiskt verksamhetsområde med säte i Luleå. Volontärgrupper finns i Luleå och Umeå. Sammantaget har drygt 1400 personer i Norrbotten samt mer än 1000 personer i Västerbotten nåtts med information om hiv genom föreningens informations- och utbildningsinsatser.

Norrbotten

I Norrbotten har stödverksamheten under året haft kontakt med 23 personer som lever med hiv, både individuellt samt vid månatliga gruppträffar som mestadels anordnats i Luleå, dit även närstående varit välkomna. Föreningens volontärer i Västerbotten har haft kontakt med 10 personer med hiv, såväl individuellt som vid månatliga gruppträffar i Umeå. Ett veckoslutsläger i Luleå med deltagare från både Norrbotten respektive Västerbotten arrangerades i början av hösten. Föreläste gjorde psykiater Birgitta Hall och smittskyddsläkaren Anders Nystedt. Föreningen avsatte en pott som finansierat resan för en familj som deltog vid Familjehivskolan samt för en ungdom som deltog vid Hivskolan i Stockholm. Informations- och utbildningsinsatser riktade till migranter (både vuxna och ungdomar), unga vuxna, personalgrupper och frivilliga samt allmänheten har genomförts i Norrbotten. Bland annat har en föreläsning för EU-migranter anordnats i Luleå. Några av insatserna har skett i samarbete med andra aktörer, bland andra RFSL Luleå, Luleå Domkyrkoförsamling, Läkare i Världen och Riksförbundet Noaks Ark. Under Internationella aidsdagen delades flygblad ut i Luleå centrum. Filmen 120 slag i minuten visades på Folkets Bio med ett efterföljande panelsamtal.

Västerbotten

Även i Västerbotten har riktade informations- och utbildningsinsatser genomförts. Såväl migranter som personalgrupper, frivilliga och allmänheten har nåtts med information om hiv. Bland annat har ett seminarium om hiv och diskriminering anordnats för migranter i Skellefteå i samarbete med riksförbundet, föreningen Enheten är stark och organisationen ASOV. Under internationella aidsdagen anordnades i samarbete med Hiv-Sverige en föreläsning på Norrlands universitetssjukhus i Umeå. Föreläsningen handlade om att åldras med hiv i Sverige. Deltog gjorde främst sjukvårdspersonal.

Noaks Ark Södra Norrland

Noaks Ark Gävleborg

Verksamhet har tidigare bedrivits i Gävleborg samfällt med annan Noaks Ark-förening med säte i Sundsvall. För att göra verksamheten enklare och tryggare startade därför Noaks Ark Gävleborg en egen förening i Gävle. Föreningen är en medlemsförening i Noaks Ark Södra Norrland som i sin tur är medlem i riksförbundet. Föreningen har under 2017 tagit över all verksamhet som tidigare bedrivits av den gamla föreningen, dock inte personal samt diverse abonnemang som varit kopplade till verksamheten i Sundsvall.

Den interna verksamheten har vänt sig till personer som lever med hiv. Samtalsstöd har erbjudits under året i samråd med Svenska kyrkan. Föreningen har bjudit in till träffar i hela länet, samtalsstöd via telefon samt kostnadsfri massage och fotvård till personer som lever med hiv. Noaks Ark Gävleborg har under 2017 erbjudit skolföreläsningar. Dessa har varit kostnadsfria och framförallt riktat sig till blivande sjuksköterskor, undersköterskor, lärare och/eller annan personal som i sitt arbete möter personer som lever med hiv. Totalt träffade föreningen drygt 600 studenter/elever under 2017.

Föreningen hade ingen anställd personal under 2017 utan hade enbart arvoderade informatörer.

Sundsvall

Föreningen har under året haft öppet varje onsdag, med undantag för vissa veckor under sommaren samt helgdagar. Onsdags-träffarnas syfte är stödverksamhet för människor som lever med hiv. Vissa onsdagar har föreningen haft särskilda aktiviteter. Till exempel talarkväll med särskild inbjuden gäst, filmvisning, matlagning etc. Föreningen har under året deltagit på Sundsvall Pride, Östersund Pride och har därutöver bedrivit kampanjverksamhet på Sundsvalls sjukhus och Mittuniversitetet Sundsvalls studenthälsan. Sundsvall Pride är ett stort evenemang som sker tillsammans med andra evenemang i hamnen i Sundsvall. Genom RFSL fick 3 representanter från Sundsvallsarken hålla föreläsningar om hiv, en öppen dialog om stigmatisering och en berättelse om livet med hiv. Vidare fanns föreningen representerad i Pride-parken i eget tält från vilket information och gratis kondomer delades ut. Sundsvall Pride avslutas med en stor parad där många från föreningen deltog. Noaks Ark Södra Norrland fanns även representerade i Östersund Pride-park och Pride-paraden med information och gratis kondomer.

Under internationella aidsdagen printades posters ut som sattes upp vid Sundsvalls sjukhus och på stan, vidare meddelades medlemmar om öppet hus i föreningslokalen. På dagen genomförde föreningen en kampanj på Sundsvalls sjukhus och Mittuniversitetet Sundsvalls Studenthälsan tillsammans med RFSL-representanter, med quiz om hivkunskap med presentkortsutlottning. Föreningslokalen var öppen från sen eftermiddag till kvällstid där plockmat, snacks, läsk och fika erbjöds till dem som kom; i ett annat rum spelades en Youtube-lista med videoklipp om hiv, livet med hiv och om stigmatisering.

Noaks Ark Stockholm

Året inleddes med beslut om minskade bidrag från Stockholms Läns Landsting och avslutades med slutfasen av bodelningen mellan Riksförbundet Noaks Ark och Noaks Ark Stockholm. Som en direkt följd av de minskade anslagen avslutades två tjänster i föreningen, vilket påverkat hela personalgruppen under året.

Nya kontaktnät via politikerveckan i Järva och ett fördjupat samarbete med Posithiva Gruppen är något av det som skett under året. En inspirationsresa för personer som lever med hiv genomfördes till HivFinland av Noaks Ark Stockholm och Posithiva Gruppen. På uppdrag av Riksförbundet Noaks Ark

besökte två personer från personal och styrelse den psykosociala forskningskonferensen AIDS Impact som 2017 var förlagt till Kapstaden, Sydafrika. Testmottagningen har under året fortsatt vara efterfrågad och även utökat sin testverksamhet genom att erbjuda hivtest i samverkan med Convictus i deras verksamhet Bryggan i Hjorthagen.

Framgångarna med hivbehandling har inte lett till ett minskat behov av psykosociala stödinsatser om än ett något förändrat behov, och antalet personer som lever med hiv ökar i Stockholm. Besökarna i Noaks Arks Stockholms stödverksamhet representerade över 60 olika nationaliteter och testmottagningen tog emot patienter från 98 länder.

Genom information, utbildningar, enskild rådgivning och uppsökande verksamhet har föreningen bidragit till förebyggandet av hiv och andra sexuellt överförda och blodburna infektioner. Genom psykoterapi, kurativa insatser, sociala aktiviteter och andra psykosociala stödinsatser har Noaks Ark Stockholm verkat för ökat välbefinnande hos hivpositiva och närstående och hjälpt hivpositiva att hitta verktyg för att leva med hiv. Genom utbildning och information har föreningen arbetat för ökad medvetenhet om hiv och verkat för att lindra hivpositivas utsatthet i samhället. Noaks Ark Stockholms insatser har bidragit till ökad fysisk, emotionell, social, och reproduktiv hälsa och välbefinnande.

Gästerna har deltagit i olika aktiviteter och fått stöd och råd enskilt och i grupp. Noaks Ark Stockholm har erbjudit terapi av legitimerade psykoterapeuter, temadagar, samtals- och hälsohelger, ungdomsträffar och familjeverksamhet. Föreningen har anordnat utbildningar och föreläsningar som varit relevanta för just dem. Under året har två samtals- och hälsohelger för personer med hiv genomförts (ca 60 deltagare). Under året har fyra temadagar anordnats för nyckelgrupper. En temadag för MSM tillsammans med Föreningen Gay Camp (ca 30 deltagare) och två temadagar tillsammans med Angaza för personer med migrantbakgrund (ca 40 deltagare) samt en temadag för kvinnor som lever med hiv tillsammans med KCS (ca 30 deltagare). Ett sommarläger för närmare 50 personer gick till Sagostigen. Storhelgsfiranden under jul och påsk samlade över 100 personer.

Under internationella aidsdagen deltog Noaks Ark Stockholm med tre arrangemang samt föreläste på Mälardalens Högskola tillsammans med Kärleksambassadörerna. Under dagen välkomnade föreningen till öppet hus (ca 60 deltagare) på Eriksbergsgatan med sopplunch och utdelning av priset Guldarken. Under dagen fanns Noaks Ark Stockholm tillsammans med Posithiva Gruppen, Angaza och KCS på Sergels torg med en ljusmanifestation för ökad kunskap om dagens hivläge. På kvällen samverkade föreningen med Folkets Bio under premiären av filmen "120 slag i minuten" (ca 120 deltagare).

Noaks Ark Stockholm har distribuerat 10 000 informationsfoldrar och broschyrer på 13 språk samt delat ut 13 800 kondomer enbart i Stockholmsområdet.

Under året deltog Noaks Ark Stockholm i Preventivgrupps samarbete med landstinget, Smittskydd Stockholm, Venhälsan, Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge, Posithiva gruppen, RFSL och RFSL Ungdom i en gemensam ansats för hivprevention och ökad testning bland MSM i Stockholm. Samarbetet mynnade bland annat ut i att Noaks Ark Stockholm deltog i en gemensam testningskampanj under Stockholm Pride.

Noaks Ark Stockholm har öppet fem dagar i veckan och 50 veckor om året som sammanlagt blir 250 dagar. Utöver det erbjuds utökade kvälls- och helgöppet vid aktiviteter i lokalen samt firandet av storhelger såsom påsk, midsommar och julfirande på julafton. Genom vår dagverksamhet har föreningen erbjudit gemenskaps- och informationsinsatser till hivpositiva, närstående och andra personer som tillhör nyckelgrupper. Det gäller allt från gruppaktiviteter, temadagar, familjeutflykter, samtals- och hälsohelger, juridisk rådgivning, subventionerade luncher på onsdagar och måndagsmiddagar. Under öppetiden erbjuds alla besökare tillgång till kaffe, tidningar och internet, samt alltid möjlighet att individuellt tala om hiv och sin livssituation. Praktisk hjälp med att kopiera papper, förstå brev och annan information från myndigheter erbjuds personer som lever med hiv. Aktuell information i ett infotek finns från Folkhälsomyndigheten, Noaks Ark Stockholm samt andra Noaks Ark-föreningar och andra föreningar som arbetar med hiv och STI som alla besökare och allmänheten kan ta del av.

Under 2017 har antalet volontärer ökat i verksamheten. En ovärderlig tillgång. Personer har också haft möjlighet att göra praktik eller annan insats via till exempel Arbetsförmedlingen. För dessa har föreningen under året anordnat en utbildningsdag och två samkvämskvällar.

Tillsammans med Posithiva Gruppen har föreningen samverkat kring gruppen "Ung&hiv", för unga vuxna mellan 18 och 30 år som lever med hiv, som träffas regelbundet. Under hösten även med informationsträffar "Hälsa och hiv 50+" på temat att åldras med hiv.

Den hivpreventiva och den psykosocialt stödjande verksamheten har bedrivits med evidensbaserade metoder som vilat på en kognitiv grundsyn. Noaks Ark Stockholm har erbjudit kvalificerade stödsamtal med psykoterapeut även för personer med upprepat högriskbeteende och personer med uttalad hälsoångest som kommit i uttryck i form av svår oro för att få hiv. Under 2016 utvecklade föreningen ett metodmaterial för en samtalsgrupp för nydiagnostiserade och genomförde en gruppsamtalsserie under 2017. Föreningen genomförde också en samtals- och hälsohelg "Kropp och Själv".

Noaks Ark Stockholms migrantverksamhet har innefattat informationsinsatser direkt till invandrarföreningar på deras hemmaplan i förorterna, information i hemmiljö, föreläsningar, kurser och seminarier samt aktiviteter som Noaks Ark Cup och besök till SFI-skolor och gymnasier för att nå nyanlända. Projektet anordnade över 59 träffar i hemmiljö för totalt 726 deltagare på kvällar och helger, där information om hiv bakades in i ett multikulturellt sammanhang och program. Information om hiv spreds även under 9 föreläsningar och 3 kurser för 989 deltagare. Under sommaren besökte särskilda informatörer migranttäta bostadsområden i Stockholmsregionen i avsikt att dela ut informationsmaterial och kondomer, svara på frågor om hiv och verka för tidigare hivtestning. Organisationen fick nya kontakter under politikerveckan i Järva som föreningen deltog i den 10-18 juni. Utbildningar och föreläsningar sker på förfrågan och främst till arbetsplatser och studenter inom olika vård- och omsorgsprogram. Under 2017 har Noaks Ark Stockholm exempelvis utbildat Röda Korset, Sophiahemmets Högskola, Jensens gymnasium, Skyddsvärnet, Stensunds Folkhögskola med flera. Samarbetet med Naprapathögskolan fortsätter där föreningen utbildat studenter på Naprapathögskolan.

Noaks Arks testmottagning har erbjudit hivtestning med snabbsvar i föreningens egna lokaler. Under året utfördes 1 658 tester. 67 procent av besökarna var män, 33 procent kvinnor och 0,5 procent transpersoner. Av dessa angav 33 procent födelseland utanför Sverige och 16 procent var män som har sex med män. Antalet reaktiva tester uppgick till 0,54 procent vilket jämfört med andra mottagningar får anses vara en hög andel.

Under året har Noaks Ark Stockholms Facebooksida fått en fortsatt ökning av antalet "gillare" och följare som per 31 december 2017 var 633 (572) till antalet. Föreningens digitala nyhetsbrev kommer ut cirka tio gånger per år och informerar bredare om föreningen och dess aktiviteter för att nå ut till fler intressenter.

Samverkan sker regelbundet på olika nivåer, förutom våra samverkansorganisationer i migrantverksamheten samarbetar både stöd- och testmottagningen samt dagverksamheten med länets infektionskliniker och andra vårdgivande verksamheter inom HSL som arbetar med hiv. En samverkan mellan en psykiatrisk klinik och stödverksamheten är upprättad för hänvisning till leg. psykiatriker. Främsta samverkan sker med andra ideella organisationer, såsom Posithiva Gruppen, Angaza, HIV-Sverige med flera. I samverkan med Convictus har Noaks Ark Stockholm erbjudit hivtest i deras verksamhet Bryggan Hjorthagen. Familjearken samverkar i sitt projekt för familjer med Svenska Institutet för Kognitiv Psykoterapi och Älskade Barn.

Under våren 2016 påbörjades metodutvecklingsprojekt med medel från Allmänna arvsfonden som kallas Familjearken. Projektet riktar sig till familjer som lever nära hiv. Syftet med projektet är dels att använda anknytningsbaserad lekterapi för att stärka familjerelationer och dels erbjuda utbildning inom hiv- och föräldraskap. Under 2017 har föreningen erbjudit temadagar och familjeläger som innehåller utbildning, gemensamma familjeaktiviteter och psykosocialt stöd. För att erbjuda gedigen hiv- och föräldraskap samverkar föreningen inom ramen för projektet med Karolinska universitetssjukhusets barnhivcentrum, barnmorska och andra yrkesverksamma. På utbildningarna berörs ämnen som bl.a. föräldraskap, barns känslomässiga behov och hur man pratar med sitt barn om hiv. Noaks Ark Stockholm har även ordnat familjeutflykter som främjar gemenskap och socialt stöd. Idag består familjenätverket av över 60 familjer som lever nära hiv och får stöd av över 12 aktivitetsledare som själva lever med hiv eller har gedigen erfarenhet av att arbeta med hivrelaterade frågor.

Noaks Ark Östergötland och Örebro län

Föreningen har Östergötland som sitt huvudsakliga verksamhetsområde med säte i Norrköping men bedriver även regelbundet verksamhet i Örebro län. Föreningen har i nuläget kontakt med cirka 80 personer ur målgrupperna som förutom personer med hiv utgörs av närstående och hivnegativa barn som lever i familjer där någon har hiv. Föreningen har en lokal centralt i Norrköping där man ordnat regelbundna träffar samt i Örebro där kaféträffar arrangerats en gång i veckan. Föreningen har under året sagt upp sin föreningslokal i Örebro på grund av osäkerhet kring framtida hiv/sti-anslag. Under året har kognitiv terapi kunnat erbjudas till målgruppen i Östergötland. Föreningen har etablerat kontakt med och anordnat basutbildningar och föreläsningar om hiv och missbruk för personal på behandlingshem och ungdomsmottagningar i Östergötlands län. Föreningen har hållit en baskurs om hiv för allmänheten och anordnat en

rad olika aktiviteter i samarbete med RFSL, RFSU, Noaks Ark Stockholm.

Under Norrköping Pride anordnade föreningen ett seminarium och hade ett gemensamt kafé med RFSL Norrköping och deltog även under Linköpings regnbågsvecka, Kulturnatten i Norrköping, Globala veckan i Motala och med informationsinsatser under Örebro Pride. Grillkvällar, en familjeresa till Kolmården och en rad sociala aktiviteter har anordnats både i Östergötland och i Örebro. På internationella världsaidsdagen anordnades tillsammans med Norrköping Pride, RFSL Norrköping och Studieförbundet fackeltåg, matservering, tal, dans och sång i Östergötlands län. Sammanlagt 150 personer deltog i Östergötlands World Aids Day.

Föreningen har haft ett fortsatt bra samarbete med Dhaallan och Asylgruppen Norrköping med syfte att nå ut bredare till migranter i Östergötland. Hivtestning i Norrköping och Linköping. Föreningen driver två mottagningar, en i Norrköping och en i Linköping där hivtest med snabbsvar erbjuds. Under 2017 utförde personalen vid de två mottagningarna 251 tester. Av dem som testade sig var ungefär 69 procent män, 29 procent kvinnor och av dem som testade sig tillhörde 54 procent någon av de direkta riskgrupperna.

Noaks Ark Småland & Halland

Föreningens verksamhetsområde innefattar Region Jönköpings län, Kalmar län, region Kronoberg och region Halland, med säte i Växjö. Verksamheten är uppbyggd i tre delar: psykosocial stödverksamhet, informations- och utbildningsverksamhet och testverksamhet.

Inom psykosocial stödverksamhet har föreningen under året varit i kontakt med 149 personer som lever med hiv, varav fem barn/ungdomar. Sammanlagt har föreningen haft kontakt med ca två tredjedelar av dem som har hiv i upptagningsområdet. Av dem utgörs en övervägande del av målgruppen av personer med utländsk bakgrund, ca 75 procent. Målgruppen utgörs till 84 procent av heterosexuella. Psykosociala aktiviteter och sammankomster har handlat om samtalsgrupper, sociala aktiviteter, deltagande i utbildningar och i kunskapsforum "Empowerment, med gemensam kraft och styrka". I psykosocial stödverksamhet ingår olika samtalsprocesser såsom enskilda samtal, samtalsgrupper, jagstärkande insatser, kurativa samtal, KBT-inriktade samtal, KBT-inriktad psykoterapi samt juridisk rådgivning. Telefonrådgivningen har tagit emot 1253 samtal från målgruppen och 87 samtal från allmänheten. Stödverksamheten har genomfört 582 fysiska samtal. Under året har föreningen genomfört 11 psykosociala aktiviteter och sju sammankomster för samtalsgrupper. Målgruppen har sammanlagt deltagit i dessa under 3 271 timmar.

Inom informations- och utbildningsverksamheten har fem projekt bedrivits, varav ett projekt innefattar testverksamheten. Projekten har främst riktat sig till Folkhälsomyndighetens prioriterade preventionsgrupp: personer med utländsk bakgrund, unga/unga vuxna och personer som lever med hiv. Psykosocial stödverksamhet har bedrivits i samverkan med infektionskliniker, smittskyddet, folkhälsoenheter på regioner och landsting. Detta har varit en förutsättning för att kunna bedriva projekten och psykosocial stödverksamhet.

I samverkan med uppdragsgivare har personal och prioriterade preventionsgrupper på exempelvis HVB, språkinträdning och övriga verksamheter inom landsting, regioner och kommuner utbildats. Under året nådde föreningen 5 481 personer vid 148 tillfällen. Vid mässor, utbildningar, föreläsningar och temadagar har föreningen nått totalt 16 243 personer.

Testmottagningen för hivtest med snabb svar och utdelning av egenprovtagningstester för klamydia/gonorré har under perioden maj 2014 till december 2017 utfört 828 hivtester, varav 287 enbart under 2017. Utdelning av egenprovtagningstester påbörjades under maj månad 2017. Under året har 52 egenprovtagningstester för klamydia/gonorré delats ut. I slutet av 2017 fick en person ett positivt resultat på sitt hivtest, vilket konfirmerades som positivt även på infektionskliniken. Väl utarbetade rutiner och samverkan gjorde att personen kunde följas upp väl och få rätt stöd. Tester utförs av ett professionellt team av sjuksköterskor, barnmorskor, sexologer och terapeuter, alla med god kunskap om hiv och samtal om oro och ångest.

Marknadsföring om föreningens verksamhet har bedrivits främst via sociala medier som Facebook, Youtube, Instagram och nya hemsidan.

Under året har 133 personer engagerat sig volontärt i verksamheten. Tillsammans utförde volontärerna 2068 arbetstimmar i föreningen, ca 52 arbetsveckor, frivilligt och utan ersättning. En volontär kan vara engagerad i flera arbetsområden. Deras insatser har handlat om punktsatser eller regelbundna insatser. Volontärerna har fått utbildning i sina roller både inom och utanför föreningen. Utan deras insatser hade föreningen inte kunnat genomföra verksamheten enligt uppsatta målsättningar.

Noaks Ark Syd

För kärnverksamheten fanns tre delmål. Det första delmålet var att bidra till ökat välbefinnande och stärka personer som lever med hiv, där indikatorn var antalet personer i målgruppen som besökte Noaks Ark Syd under året. Målsättningen var åtminstone 100 bokade stödsamtal. Vid årets slut hade 183 bokade samtal genomförts.

Det andra delmålet var att förebygga spridning av hiv och andra STI. Under året producerades och delades information och förpackningar med kondomer ut i olika sammanhang samt tillhandahölls i våra lokaler. Hemsidan, nyhetsbrev och Facebook användes för att sprida information om aktiviteterna som erbjuds samt information och nyheter om hiv och STI.

Det tredje delmålet var att arbeta förebyggande mot stigma och diskriminering, där indikatorn var antal genomförda utbildningsinsatser. Under 2017 anordnades fem sådana insatser för vård-, läkar- och folkhögskolestudenter. Tre ytterligare insatser ordnades i samarbete med Lunds universitet och Malmö högskola. Då deltog 54 studenter. Föreningen har under året genomfört två större endagskonferenser för yrkesverksamma. I Ronneby brun hölls konferensen den 29 november för 20 deltagare. Den 6 december genomfördes samma upplägg vid konferensen på Hotell Mossbylund för 14 deltagare. Inom ramen för Migrantprojektet fick 38 personer som lever med hiv råd och stöd vid totalt 167 samtalstillfällen. Antalet personer som nåddes vid de 61 utbildningstillfällena var 985.

Ett av Noaks Ark Syds senaste projekt - Projekt Diaspora - startade i september 2016. Det finansieras av Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF) och syftar till att förmedla information om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) till tredje-landsmedborgare, med fokus på anhöriginvandrare, i Skåne och Blekinge. Under 2017 utvecklade projektet en metod för att så tidigt som möjligt nå målgruppen med anpassad information, genom nära samarbete med en referensgrupp. Medlemmarna i referensgruppen var representativa för målgruppen vad gällde språk, etnicitet och sexualitet. Projektet arbetade också mot så kallade invandrarföreningar, SFI-skolor och andra arenor (konserter, events) där målgruppen fanns. Under 2017 genomförde projektpersonalen 28 aktiviteter för nyckelaktörer och 30 aktiviteter för målgruppen med 348 deltagare samt 6 stödsamtal. Projektgruppen utvecklade undervisningsmaterial samt en hemsida med kortfilmer på flera språk om rätten till sin egen kropp. Projektgruppen genomförde ytterligare 31 aktiviteter för nyckelaktörer och 36 aktiviteter för målgruppen med 1081 deltagare samt 129 stödsamtal under kvartal 3 och 4.

Projekt Nadhir arbetade under 2017 med sexuell hälsa och rättigheter riktade till riskutsatt MSM som befinner sig i asylprocessen. Målsättningen var ökad kunskap om sexuell hälsa, hiv och andra STI och samtalstekniker bland 10 i referensgruppen. Utöver detta var målsättningen också ökad kunskap om SRHR hos 50 personer, ökat engagemang och deltagande i sociala aktiviteterna bland 80 personer och rådgivande samtal med 20 personer. Två informationstillfällen genomfördes för referensgruppen, som omfattade 27 personer. Till detta kom en filmvisning och ett flertal gemensamma måltider. Totalt genomfördes 40 individuella stödsamtal.

Målet för ytterligare ett projekt - Empowerment - var att stärka förutsättningarna för deltagarna, som alla lever med hiv, att förbättra sin livssituation genom kamratstöd. Indikatorn var antalet besökare. Målsättningen var åtminstone 4 kunskapsutvecklande samtal, 1-2 sociala aktiviteter per månad, 1-2 insatser till yrkesverksamma och personer som lever med hiv samt att 10 personer som lever med hiv skulle ha deltagit vid en eller flera sociala aktiviteter. Vid projektets avslut i oktober hade 4 kunskapsutvecklande arrangemang genomförts samt minst 4 sociala aktiviteter i månaden, oftast i den så kallade tisdagsgruppen, som möttes för fika och lokala utflykter. Antalet deltagare skiftade under året, med 11 som flest och 3 som minst.

Genom Noaks Ark Syds snabbtestverksamhet genomfördes 311 hivtester.

Under 2017 samarbetade föreningen med Region Skåne, Länsstyrelsen i Skåne, Migrationsverket, Projekt Sex vid Lunds universitet, infektionskliniker i Skåne, ungdomsmottagningar, Centrum för sexuell hälsa, Smittskydd Skåne, RFSL Rådgivningen Skåne, Svenska kyrkan, olika invandrarföreningar, Socialstyrelsen, Landstinget Blekinge samt ett flertal SFI-skolor. Under våren påbörjades dessutom för första gången ett utbyte med Solstrålerne i Köpenhamn som bland annat resulterade i flera nya vänskapsband efter ett uppskattat och hyggeligt besök på HIVDanmarks Kafé Knud.

Årsredovisning

Allmänt om verksamheten

Riksförbundet Noaks Ark verkar för en begränsning av hiv och dess konsekvenser för enskilda personer och för samhället i stort. Som en expertorganisation på hivområdet arbetar Riksförbundet Noaks Ark utifrån ett helhetsperspektiv på hiv och med hjälp av professionellt utformade preventiva och stödjande insatser som bygger på evidensbaserade metoder.

Vi bedriver förebyggande arbete mot hiv och andra sexuellt överförbara infektioner genom utbildningsverksamhet och en allt intensivare närvaro i sociala medier. Vi arbetar för ökat välbefinnande hos personer som lever med hiv och deras närstående genom olika former av psykosocialt stöd och information. Vi arbetar också för ökad medvetenhet om hiv och bidrar till att lindra hivpositiva personers utsatthet i samhället genom opinionsbildning och informationsinsatser. Även här har arbete i sociala medier tagit större och större plats, i synnerhet sedan andra hälften av verksamhetsåret 2017, då vi också lanserade en ny hemsida med ökad service för bl.a. personer med begränsade eller inga kunskaper i det svenska språket.

Riksförbundet Noaks Ark samlar ett nätverk av regionalt verkssamma föreningar. Riksförbundets verksamhet avser nationella insatser som utgörs av telefonrådgivning, bevakning och spridning av nya forskningsrön, rikstäckande kommunikations- och utbildningsinsatser, mediekommunikation och påverkansarbete.

Förbundet driver den gemensamma hemsidan noaksark.org. Genom samordning, kompetens- och metodutveckling verkar riksförbundet för Noaks Ark som helhet utgör ett så effektivt instrument för genomförande av den av riksdagen fastställda nationella hiv/aidsstrategin som möjligt inom ramen för till buds stående nationella och regionala resurser.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Under 2017 har vi verkat för en ökad hivtestningsfrekvens och tidigare diagnostisering av hivinfektioner. Flera Noaks Ark-föreningar har införlivat hivtestning med snabb svar i sin verksamhet. Norrköping, Linköping, Växjö och Malmö har under året fortsatt sina testverksamheter. Enbart Stockholmsföreningens mottagning utförde nära 1700 hivtester.

Riksförbundet har under året följt internationell och nationell hivrelaterad forskning och genom nyhetsbrev, utbildning, filminspelningar och inslag i sociala medier bidragit till att nya rön fått spridning. De senaste åren har vi i tilltagande omfattning sett vår roll vara att i synnerhet bevaka och sprida psykosocialt inriktad hivforskning, ett ämne som ligger organisationer särskilt varmt om hjärtat. I dessa aktiviteter ingick bevakningen av den internationellt välrenommerade AIDS Impact-konferensen i Kapstaden. Konferensen är inriktad på psykosociala och samhällsvetenskapliga aspekter på hiv. Noaks Arks representanter från riksförbundet och medlemsföreningar har sammanställt en konferensrapport för distribution inom och utanför Noaks Ark-rörelsen.

Riksförbundet har deltagit i samhällsdebatten om hiv och andra sexuellt överförbara infektioner genom pressmeddelanden, mediemedverkan, blogg- och Facebook-inlägg samt debattartiklar och utlagda filminspelningar.

Under tidigare somrar har riksförbundet organiserat i samarbete med medlemsföreningarna och på uppdrag av Folkhälsomyndigheten en landsomfattande informationskampanj med målet att nå migranter från högendemiska länder med information om hiv och hivtestning. Halveringen av det statliga hivanslaget innebar att ansvaret för sådana aktiviteter flyttades över till medlemsföreningarna. Sålunda genomförde föreningen i Stockholm en nära nog lika omfattande sommarkampanj som tidigare år inom ramen för den egna budgeten. Riksförbundet var också, trots minskat budgetutrymme, Göteborgsföreningen och föreningen i Norra Norrland behjälplig med var sitt sommarkampanj-arrangemang.

Riksförbundet har fortsatt att prioritera epidemiologiskt relevanta preventionsgrupperna MSM, migranter från högendemiska länder samt personer som injicerar eller har injicerat narkotika. Vi har utbildat alla studenter på kriminalvårdens utbildningsenhet. Andra prioriterade målgrupper för utbildningsinsatser har varit hälso- och sjukvårdspersonal, missbruksvården samt skolpersonal och ungdomsledare. Samarbetet med Karolinska Institutet i form av en årlig högskolepoänggivande hivutbildning har fortsatt.

Under året publicerade och distribuerade vi "Hivrapporten", en publikation med vilken vi vill ge bakgrund till och rikta uppmärksamhet på de utmaningar vi ser att hiv i dag ställer samhället och individen inför. I samband med internationella aidsdagen verkade riksförbundet för att främja uppmärksamhet kring aidsdagen. Aktiviteter genomfördes huvudsakligen regionalt av medlemsföreningarna. Riksförbundet ansvarade för rikstäckande mediekommunikation och erbjöd föreningarna hjälp i arbetet med lokala medier och med kampanj- och informationsmaterial. Vi samordnade även en rikstäckande visning av den franska filmen 120 slag i minuten som visades i samband med dagen på ett flertal orter. I samband med aidsdagen tilldelades hivaktivisten och volontären Janina Ludawska utmärkelsen Guldarket för hennes pionjärinsatser inom hivprevention, upplysning och psykosocialt stöd.

Riksförbundet har verkat för ett utökat utbyte av kunskap och erfarenhet mellan föreningarna. Förutom en årlig stämma och förbundsstyrelsens regelbundna sammanträden, har förbundsordföranden besökt regionala föreningar och regelbundna kollegiala träffar med Noaks Ark-föreningars funktionärer har anordnats.

Noaks Ark har varit representerat i samverkansgruppen för hiv-/STI-prevention vid Folkhälsomyndigheten, deltagit i myndighetens organisationsforum och verkat inom International Coalition of AIDS Service Organisation, ICASO, genom dess europeiska gren, AIDS Action Europe. Förutom samverkan med ett stort antal migrantorganisationer har riksförbundet under året vinnlagt sig om att utveckla samarbetet med andra organisationer som arbetar med hivfrågor i Sverige.

Förbundsstyrelsen har under verksamhetsåret 2017 haft 6 protokollförda sammanträden.

Ekonomisk översikt

Riksförbundet hade under året en omsättning som sammanlagt uppgick till 29,3 miljoner kr. Fördelningen i landet såg ut enligt följande:

(mkr)	2017	2016	2015	2014
Noaks Ark Syd	5,9	7,0	4,6	5,5
Noaks Ark Småland-Halland	3,6	3,5	3,5	2,8
Noaks Ark Göteborg	0	0,1	0,7	0,5
Noaks Ark Östergötland	1,2	1,3	1,3	1,2
Noaks Ark Stockholm	12,3	12,3	8,6	9,3
Noaks Ark Södra Norrland	0,3	1,2	1,2	0,6
Noaks Ark Norra Norrland	0,7	0,6	0,4	0,4
Förbundskansliet	5,2	5,5	5,4	5,9
Stiftelsen Noaks Ark	0,1	0,2	0,3	0,4
Totalt	29,3	31,7	26,0	26,6

När det gäller personal har Noaks Ark de tre senaste åren haft tjänster på helårsbasis enligt följande:

(årstjänster)	2017	2016	2015	2014
Noaks Ark Syd	11,00	9,00	7,25	8,50
Noaks Ark Småland-Halland	3,00	3,00	3,00	3,00
Noaks Ark Göteborg	0,10	0	0,50	0
Noaks Ark Östergötland	1,00	1,20	1,20	1,10
Noaks Ark Stockholm	8,00	8,40	7,00	6,90
Noaks Ark Södra Norrland	1,00	1,50	1,50	0,75
Noaks Ark Norra Norrland	0,70	0,20	0,25	0,25
Förbundskansliet	1,25	0	0	0
Stiftelsen Noaks Ark	0	0	0	0
Totalt	26,05	23,30	20,70	20,50

Förbundskansliets personalstyrka har omfattat kanslichef, informatörer, telefonrådgivare och administration. Under 2017 blev riksförbundet medlem i arbetsgivarorganisationen IDEA och tecknade ett eget kollektivavtal (för tjänstemän mellan IDEA och Akademikerförbunden) och hade under året egenanställd personal motsvarande 1,25 årstjänster. Övriga tjänster köptes från Noaks Ark Stockholm.

Riksförbundets kansli har varit samlokaliserat med Noaks Ark Stockholm, vilket innebär att man för cirka 20 procent av de samlade lokalkostnaderna haft tillgång till arbetsplatser, personalrum, konferensrum och föreläsningssal på totalt 925 kvm. Också administrationen var samordnad, vilket innebar lägre kostnad för kopiering, datorer och andra kontorskostnader.

Flerårsöversikt (tkr)

	2017	2016	2015	2014
Bidrag	5 177	5 494	5 250	5 490
Resultat efter finansiella poster	-160	-138	-13	167
Soliditet	16,8%	23,2%	28%	26,8%

Förändringar i eget kapital

	Balanserat resultat	Årets resultat	Reserveringar
Belopp vid årets ingång	383 013	1 126	35 000
Disposition enl. föreningsstämma	1 126	-1 126	
Årets resultat		-159 985	
Belopp vid årets utgång	384 139	-159 985	35 000

Resultaträkning

Belopp i kronor	Not	2017	2016
Intäkter			
Nettoomsättning	3	0	4 374
Bidrag	4	5 177 250	5 493 696
Övriga intäkter		186 926	0
		5 364 176	5 498 070
Kostnader			
Övriga externa kostnader	5	-4 928 212	-5 563 866
Personalkostnader	6	-595 949	-75 634
<i>Rörelseresultat</i>		-159 985	-141 430
Finansiellt netto		0	3 751
Årets resultat före fördelning		-159 985	-137 679
lanspråktagande av reserveringar		0	138 805
Kvarstående belopp för året		-159 985	1 126

Balansräkning

Belopp i kronor	Not	2017	2016
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter	7	377 846	0
Summa anläggningstillgångar		377 846	0
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		0	23 884
Andra kortfristiga fordringar		94 512	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		400 244	242 094
Summa kortfristiga fordringar		494 756	265 978
Kassa och bank		673 402	1 542 693
Summa omsättningstillgångar		1 168 158	1 542 693
SUMMA TILLGÅNGAR		1 546 004	1 808 671

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital			
Reserveringar		35 000	35 000
Balanserat resultat		384 139	383 013
Årets resultat efter fördelning		-159 985	1 126
Summa eget kapital		259 154	419 139
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		82 452	63 268
Skatteskuld		10 910	0
Övriga kortfristiga skulder		1 139 510	1 099 764
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		53 977	226 500
Summa kortfristiga skulder		1 286 849	1 389 532
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 546 003	1 808 671

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd om årsredovisning och koncernredovisning, K3 (2012:1). Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor. Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärde om inte annat anges nedan. Fordringar har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas inflyta.

Intäktsredovisning

Intäkter har tagits upp till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras föreningen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Bidrag

Som bidrag räknas likvida medel som föreningen erhåller från bidragsgivare som är offentligt rättsligt organ. Villkorade bidrag skuldförs till dess att de utgifter som bidraget ska täcka uppkommer.

Immateriella och materiella anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar upptas till nettovärde av anskaffningsvärde och ackumulerade planenliga avskrivningar samt korrigerat för eventuella upp- eller nedskrivningar. Avskrivningar påbörjas då tillgången tas i bruk. Materiella anläggningstillgångar som är av mindre värde enligt inkomstskattelagen (1999:1229) redovisas som kostnad vid första redovisningstillfället. Egenupparbetade immateriella anläggningstillgångar är redovisade enligt aktiveringsmodellen, vilken innebär att utgifter under utvecklingsfasen aktiveras. Utgifter aktiveras endast under förutsättning att det bland annat är sannolikt att tillgången kommer att generera framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningar baseras på uppskattad nyttjandeperiod och sker enligt följande:

Balanserade utgifter: 20 % av anskaffningsvärdet.

Maskiner och inventarier: 20 % av anskaffningsvärdet.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Vid upprättande av årsredovisning enligt K3 krävs att antaganden görs om framtiden och andra viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar på balansdagen, som innebär en betydande risk för en väsentlig justering av de redovisade värdena för tillgångar och skulder under kommande räkenskapsår. Det görs även bedömningar som har betydande effekt på de redovisade beloppen i denna årsredovisning. De uppskattningar och bedömningar som görs ses över årligen och baseras på tidigare erfarenheter men även andra faktorer som anses vara rimliga att beakta. De slutliga utfallen av uppskattningar och bedömningar kan komma att avvika från nuvarande uppskattningar och bedömningar och effekterna av ändringarna av dessa redovisas i resultaträkningen under det räkenskapsår som ändringen görs, samt under framtida räkenskapsår om ändringen påverkar både aktuellt och kommande räkenskapsår.

Föreningen aktiverar utvecklingsarbeten, vilka förutspås ha goda resultatgenereringar i framtiden. Aktiverade utvecklingsarbeten skrivs av under 5 år.

Not 3 Nettoomsättning

	2017	2016
Avser kurs- och aktivitetsintäkter	0	4 374

Not 4 Bidrag

	2017	2016
Folkhälsomyndigheten, projekt	181 500	318 696
Folkhälsomyndigheten	4 645 750	5 175 000
Socialstyrelsen	350 000	0
	<hr/>	
	5 177 250	5 493 696

Not 5 Övriga externa kostnader

	2017	2016
Inhyrd personal	2 034 535	2 758 954
Rörliga verksamhetskostnader	1 504 693	2 009 254
Lokalkostnader	563 485	486 541
Kontors- och administrationskostnader	475 499	309 117
Projektkostnader	350 000	0
	<hr/>	
	4 928 212	5 563 866

Not 6 Personalkostnader

	2017	2016
Medeltal anställda	1,25	0
<i>Löner, andra ersättningar och sociala avgifter:</i>		
Styrelse	70 000	65 000
Anställda	344 750	0
Sociala kostnader	162 809	10 634
(varav pensionskostnader)	(46 102)	(0)

Not 7 Balanserade utgifter

	2017	2016
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	0	0
Inköp	377 846	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	377 846	0
Ingående ackumulerade avskrivningar	0	0
Avskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	0	0
Utgående bokfört värde	377 846	0

Slutord

Förbundsstyrelsen vill tacka alla medlemsföreningar, deras medlemmar, volontärer och personal som gör Noaks Ark till vad det är.

Vi vill tacka Folkhälsomyndigheten, vars statliga hiv/STI-medel utgör grunden för riksförbundets verksamhetsfinansiering.

Vi vill också rikta ett varmt tack till andra som bidragit till verksamheten såväl finansiellt som genom frivilliga insatser och engagemang för den fråga som engagerat oss i trettio år: Att hindra och lindra verkningarna av det humana immunbristsviruset hiv.

Ett särskilt tack vill vi rikta till Janina Ludawska, årets vinnare av Guldarken. Dina humanitära initiativ och oförtröttliga engagemang personifierar det goda volontärskapet.

Noaks Ark i siffror 2017

- 40 000 kondomer delades ut
- 23 596 unika besökare på noaksark.org
- 7 000 broschyrer och foldrar har producerats
- 2 507 hivtester utfördes på Noaks Arks mottagningar
- 2 400 personer nåddes av hivinformation genom Noaks Ark Norra Norrland
- 1 600 personer deltog på Riksförbundets föreläsningar
- 1 067 samtal kom till Noaks Ark Direkt
- 133 volontärer engagerade sig i Noaks Ark Småland & Halland
- 98 nationaliteter finns representerade bland personer som testade sig på Noaks Ark Stockholm
- 60 nationaliteter finns bland besökarna på Noaks Ark Stockholms stödverksamhet
- 44 gånger publicerades vi i massmedia
- 15 minuter tar ett hivtest med snabb svar
- 14 språk finns översatta i våra broschyrer
- 7 Noaks Ark-föreningar finns i Sverige, från Malmö till Luleå
- 020-78 44 40 är numret till Noaks Ark Direkt om du vill prata med någon om hiv

